

DE BAZUIN

ZUIN

Stemmen uit „De Gereformeerde Kerken in Nederland.”

(Ten voordeele van de Theologische School te Kampen.)

Toel II: 1a, Blaagt de Bazuin!

Vrijdag 29 November 1901

Wagg. I: 4, Is het voor u liever wel de tijd, dat gij woont in uwe gewelste huizen, en zal dit huis woest zijn?

Dit blad verschijnt des Vrijdags. Prijs per 3 maanden, fr. per post f 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika f 1.75. Voor Z.-Afrika f 1.75. Abonnementen buiten het Rijk moeten per kwartaal vóór uit worden betaald. Afzonderlijke Nrs 12½ ct. Advertentiën van 1—10 regels f 1; elke regel meer 10 cts. Boek-advertentiën 3/2 maal.

UITGEVER:

G. PH. ZALSMAN,
KAMPEN.

Advertentiën en Bestellingen vrachtvrij te adresseren aan den UITGEVER G. PH. ZALSMAN te KAMPEN. — Kerkelijke Berichten en Stukken der Medewerkers aan den REDACTEUR, dHr. C. MULDER te KAMPEN. — Binnenlandsche Ruilbladen, Intezenden Stukken en Werken ter recensie aan den HOOFDREDACTEUR, Dr. H. BAVINCK te KAMPEN. —

Officiële Kerkelijke Berichten enz.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Het College van Hoogleraren der Theol. School brengt ter kennis van de Kerken, dat 26 Nov. j.l. met goed gevolg het 1e Candidaats-examen is afgelegd door den Student D. Hogenbirk, wiens adres is te Naarden; en die hiertoe verlof heeft om, daartoe uitgenoodigd door een Kerkeraad, in de gemeente een stichtelijk woord te spreken.

Namens het College vd.
P. BIESTERVELD, Secr.

PLAATSELIJKE KERKEN.

SILVOLDE-GENDRINGEN, 15 Nov. 1901. Alhier werd door de gemeente met algemeene stemmen een beroep uitgebracht op den Weleerw. heer W. A. Vrolijk Jr. predikant bij de Ger. gemeente te Zaamslag. Moge de Heere deze roeping zegenen, opdat deze gemeente spoedig een eigen dienaar hebbe.

Namens den Kerkeraad,
H. SMIT, Praes.

TIENHOVEN, 22 Nov. 1901. Heden is door den kerkeraad een tweetal opgevaardigd, bestaande uit Ds. H. Teerink van Amersfoort en Ds. G. H. Toebes van St. Laurens.

Namens den Kerkeraad,
K. PIENEMAN, Scriba.

ANDIJK, 24 Nov. 1901. Wij hadden heden een blijden dag; na eenige weken herdeloos te zijn geweest, werd onze van Driesum tot ons overgekomen Leeraar, de Weleerw. heer F. C. van Dorp, in de morgenure plechtig in zijn dienstwerk alhier bevestigd, naar aanleiding van Spr. 13:17b, door Ds. Oosten van Enkhuizen. In den namiddag verbond Z.Eerw. zich aan zijne nieuwe gemeente met prediking over 1 Cor. 3:9. Het was een plechtige ure; een overgrote schare vulde ons kerkgebouw, vooral des namiddags Gode onzen dank, voor de zoo spoedige vervulling der ledige plaats. Dat Z.Eerw. alhier ten rijken zegen worde gesteld, is de wensch van gemeente en kerkeraad.

Namens den Kerkeraad,
Jb. SLUITS Jz., Scriba.

BOLNES, 24 Nov. 1901. Heden werd door onzen Herder en Leeraar bekend gemaakt, dat Z.Eerw. een roeping ontvangen heeft naar de Ger. kerk te Noordwijk a/Zee. In stille hoop en verzoeking tot den Heer is onze bede, dat Z.Eerw. nog bij ons blijve en zijn aangevangen werk nog velen ten zegen moge zijn.

Namens den Kerkeraad,
L. HOORNWEG, Scriba.

BEDUM, 25 Nov. 1901. Gisteren in de namiddag-godsdiensvoering, nam onze zeer geachte en beminde Leeraar afscheid van de gemeente, predikende over de zegenbede van Paulus 2 Thess. 3:16. Door een der onderlingen werd Z.Eerw. een woord van dank toesproken, waarna door de gemeente staande gezongen werd Ps. 121:4. Een groote schare van pl.m. 1400 vulde het ruime kerkgebouw om de laatste rede van Ds. Bos te hooren.

Namens den Kerkeraad,
M. VELTHUIS, Scriba.

BOXUM, 25 Nov. 1901. De dag van gisteren was voor kerkeraad en gemeente een gevoelloze dag. Onze geliefde Leeraar Ds. N. Y. van Goor trad voor het laatst voor ons op. Zijn verblijf hier was slechts 2 jaar en 7 maanden. De tekst voor die ure was Hand. 20:32. Een betere wensch en bede kon der gemeente als afscheidsroep wel niet gegeven worden. De prediking 66k v.n. dit woord werd door de talrijk opgekomen schare, met aandacht en gemengde aandoeningen aangehoord. Aan het einde der rede sprak een der opzieners, als tolk van kerkeraad en gemeente, een hartelijk woord tot den Leeraar en op zijn verzoek zong de gemeente Ps. 121:4. Eene deputatie uit de zusterkerk van Hilaard, mede aanwezig, sprak bij monde van Ds. Netelenbos hare erkentelijkheid en waardering uit, met de bede uitgedrukt in Hand. 20:32. Het heengaan van den Leeraar doet der gemeente gevoelig aan. De wetenschap echter, „de Heere blijft” doet ons voorwaarts gaan. Hij „de groote Herder der schapen” zegen onze gemeente, en doe de poging ter verkrijging van een Leeraar wel gelukken. Hij stelde den scheidenden Leeraar ten rijken zegen voor zijn Sion, en nu voor Halfweg kerk.

Namens den Raad der Kerk,
B. v. D. BERG, Scriba.

WESTER-EMDEN, 25 Nov. 1901. Gisteren was het voor onze gemeente een plechtige dag. Onder welwillend aitsaan van onzen Consul, Ds. de Jong van Loppersum, werd des voormiddags onze beroepen Cand. de Eerw. heer A. van der Vegt van Dalfsen tot het Leeraarsambt ingeleid door zijn broeder Ds. G. J. van der Vegt te Haren, naar aanleiding van Ef. 4:11-13, welke rede door een groot getal hoorders met aandacht werd gevolgd. Des namiddags verbond onze Leeraar zich aan de gemeente ten eerbode van een overvuld kerkgebouw, met een zeer gepaste rede, over Ps. 84:9-13. Geve

de Heere, dat deze onze Leeraar de rechte man op de rechte plaats moge zijn, en schenke Hij nu zijn zegen tot opbouw en verlevendiging van zijn volk, en tot uitbreiding van zijn Koninkrijk aan deze plaats. Langs dezen weg betuigt de kerkeraad zijn dank aan h.h. predikanten en studenten en inzonderheid aan onzen Consul, voor de welwillende diensten, tijdens de vacature onze gemeente bewezen.

Het adres van den kerkeraad der Ger. gem. alhier is van nu aan: den Weleerw. heer Ds. A. v. d. Vegt.

Namens den Kerkeraad,
J. KUIPERS JR., Scriba.

LEERDAM, 25 Nov. 1901. Gistermorgen na den godsdienst werd uit een tevoren gemaakt tweetal predikanten, bestaande uit Ds. Reijenga te Zalk en Ds. de Vries te Fijnaart, door de manslidmaten gekozen en door den kerkeraad beroepen de Weleerw. heer J. E. Reijenga te Zalk. Dat de Koning der kerk het hart van zijn dienaar neig, opdat wij spoedig uit zijn mond mogen hooren: Ik kom tot u, is de wensch van kerkeraad en gemeente.

Namens den Kerkeraad,
A. C. v. D. HOEK, Scriba.

ARNHEM A, 26 Nov. 1901. Door den kerkeraad der Ger. kerk van Arnhem A is het volgende drietal gemaakt: Ds. W. Breukelaar van Zaandam, Ds. A. M. Donner van Amersfoort en Ds. J. Vogelhaar van Apeldoorn.

Namens den Kerkeraad,
M. A. HATTEMAN, Scriba.

CLASSEN.

Classis Zierikzee.

Den 20 Nov. 1901 is, na peremptoer examen, met algemeene stemmen toegelaten tot de H. Bediening in de Ger. kerken de heer C. Staal, ber. pred. te Oosterland.

Namens de Classis,
R. KOOLSTRA, Scriba.

Classis Woerden.

Op heden den 21sten November 1901 verleende de Classis Woerden, onder bijstand van Prov. Deputaten, eervol Emeritaat aan den Weleerw. heer Ds. J. Verhave, predikant te Aarlanderveen, wegens lichaamszwakte; hem dankende voor de diensten aan de kerken des Heeren in deze landen bewezen.

Namens de Classis Woerden,
J. W. GUNST, Scriba.

PROVINCIEËN.

Zending op Soemba

door de Provincieën Groningen, Drente en Overijssel. Voor de Kerkeraden der Ger. kerken in de Provincieën Groningen, Drente en Overijssel is door de Deputaten der Synoden der Provincieën, aan de in het jaarboekje opgegeven, of anderszins bekende, adressen, gezonden eene Circulaire betreffende de overname der Zending op Soemba.

Welke van de bedoelde Kerkeraden deze niet mocht hebben ontvangen, berichte dit, met adresopgave, aan ondergeteekende, die dan alsnog voor toezending der Circulair zal zorgen.

C. W. E. PLOOS VAN AMSTEL,
Scriba der Deputaten vnd.

Zwolle, Nov. 1901.

ONTVANGSTEN.

Voor een nieuw kerkgebouw te Schouwerzijl.

Ontvangen uit de Classis Warfum van de Ger. kerk te Baflo f 86.50; Houwerzijl f 60.25; Leens f 68.54; Middeldstuf f 69.91; Pieterburen f 86.72; Uithuizen f 100; Uithuizemeeden O. g. f 14.94; Uithuizemeeden W. g. f 37.46; Utrum f 118.50; Warfum f 31.38; Winsum f 133.40; Zoutkamp f 24.50.

Uit de Provincie sedert vorige verantwoording ontvangen van de kerken te: Spijk A f 31.50; Ennastil f 13.55; Siddeburen f 3; Munnekezijl f 11.52; Oldehoeve f 29.50.

Hartelijk dank voor deze giften en collecten Kerkeraden, die onze circulaire nog onbeantwoord lieten, gelieven hiervan nota te nemen. Van nog vele kerken in de Prov. Groningen wordt steun verwacht. Wilt ons niet beschamen.

Namens den Kerkeraad,
P. DE HAAN, Scriba,

tevens adres voor giften enz.

Schouwerzijl, 22 Nov. 1901.

Voor de Inw. Zending en Bijbelcollectage in Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen:
Van Ds. G. Goris te Vroomshoop f 3,—
Van de Chr. Jongel ver. te Vreeland f 2,—
Van G. v. W. te Dordt f 25,—
Van Deputaten v. d. Zend. der Ger. k. Deventer B f 5,—
Gevonden i/d collecte te Raamsdonk f 2.50
Gevonden i/h kerkzakke te Dinteloord f 1,—

Gebiede de Heere zegen over deze giften, opdat meer en meer de Waarheid moge zegevieren in het door on- en bijgeleefde zoo verduisterde Noord-Brabant en Limburg. De arbeid van Ds. Binnema en br. Dekker gaat gezegend voort. Zoo niet telkens personen uit Venlo naar elders verhuisden, zou daar reeds een tamelijk flinke gemeente kunnen bestaan. Toch blijft het getal hoorders toenemende en de belangstelling vermindert niet, getuige de Jongel. ver. „Dorcas”, die zoo flink arbeidet, dat een bedrag van 38 gld. in de kas kon gestort worden (zie vorige verantwoording). Ook te Roermond is eenige vooruitgang te bespeuren. Mogen velen opgewekt worden tot milde bijdragen.

Namens Deputaten,
J. C. C. VOIGT, Penningm.

Raamsdonk,
25 Nov. 1901.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Collecten.

Varseveld f 16.20 Brielle f 2.85
Ter Neuzen 2e coll. f 31.23 Nijverdal f 10.40
Schoondijke f 20.11 Langerak f 4.20
Oostburg 2e halve c. f 4.74 Woudsend f 4,—
Zaamslag B f 4,—

Contributies en Giften.

Door Ds. H. A. van Andel te Zuidland, Corr. Cl. Brielle, de contrib. uit Oudorp, Corr. H. N. Basoeki, van H. N. Basoeki f 1, G. Tanis f 0.50, J. van Dijk f 0.50, H. Tanis f 0.50, Appol. Tanis f 0.50, Corna. Tanis f 0.50, C. Bosloper f 0.50, J. Tanis (gift) f 1, T. Tanis f 0.50, Lientje Tanis f 0.25, Lena Padmos f 0.25, J. J. Tanis f 0.25, A. J. Tanis f 0.25, C. M. Padmos f 0.25, A. C. Tanis f 0.25, K. Tanis f 0.25, P. Witte f 0.50, A. Tanis f 0.50, L. Padmos f 0.50, Th. Tanis f 0.50, P. M. Tanis f 0.25, Joh. Tanis f 0.25, A. Tanis f 0.25, A. Padmos f 0.25, S. Bos f 0.50 (gift).

De contrib. uit Spijkenisse, Corr. C. v. v. Pernis, van W. Mol f 1, G. Meulijk f 1, Wed. C. van Dijk f 1, G. v. Gendere f 1, G. 0.50, Wed. Cs. Hoogenboom f 1, Gift van C. v. Pernis f 0.50.

De contrib. uit Vlaardingen, Corr. A. W. Terlaak, van dhr. A. W. Schippers f 100.

Door Ds. T. Bos te Bedum, Corr. Cl. Groningen, de contrib. uit Groningen A van H. Albracht f 1, A. Alles f 1, H. Alles f 2.50, J. Brouwer f 1, H. Bakker f 2.50, H. Bergsma f 1, H. Bolhuis f 1, C. Bijlenga f 2.50, Th. Bulthuis f 1, F. J. Bolt f 5, W. Bekker f 1, H. Bos f 1, M. J. Bos f 1, F. J. Bolt f 5, A. Berkmeyer f 5, M. Brouwer f 2.50, P. Doornbos f 1, Jantje Dijkhuis f 0.50, Jacoba Dijkhuis f 0.50, J. Dijkema f 2.50, H. Drent f 1, J. v. Dalen f 0.50, E. v. Dijken f 0.50, P. v. Dijken f 0.50, B. v. Eerden f 1, W. Eisseler f 2, A. J. Evenhuis f 1, R. M. Everts f 1, Wed. Emmelot f 1, J. Evenhuis f 1, C. Ensing f 2, Joh. Emmelot f 2.50, Meij. Folkers f 1, C. D. Folkers f 1.50, Jan de Goede f 1, H. Galkema f 2, J. Hoolema f 2.50, Heslinga f 1, N. v. Huizen f 1, S. B. Hersch f 1, W. T. Hubbeling f 0.50, P. Heslinga f 1.50, Meij. C. v. Hemmen f 2, W. L. Huizinga f 1, J. Haan f 2.50, J. Jonker f 1, A. Jonkhoff f 1, W. S. Klugki f 0.50, T. Koning f 1, B. Kremer f 1.50, J. Kampinga f 1, A. Klunder f 2.50, J. Kajan f 1, R. Kooi f 1, T. Kwant f 1, Meij. G. Kajan f 1, H. Kajan f 2, H. Kuik f 1.50, W. P. R. Linger f 2.50, B. v. d. Laan f 2, W. Lettinga f 3, K. Lettinga f 1.50, J. Lettinga f 2, P. Maunstra f 1, D. W. Meinema f 4, G. Meijering f 2.50, K. Muller f 1, J. Mulder f 2.50, H. Modder f 1.50, J. Noordhoff f 1, J. G. P. P. f 1, J. A. Poelman f 1, Meij. Rosenboom f 1, Reitsma f 0.50, T. Roelissema f 0.50, D. Rijstma f 1, H. Ruuls f 1, Z. Roerdink f 1, Wed. Reits f 3, J. Sluiter f 1, P. Switters f 1, H. Swena f 1, Steenema f 2.50, A. Sluiter f 1, G. Tonkens f 1, P. v. Velden f 1, J. v. d. Veen f 1.50, W. K. de Vries f 1, P. Vorenkamp f 1, J. H. Vels f 0.50, H. Vels f 2, K. de Vries f 1, L. Venema f 1, J. Vorenkamp f 1, H. Wolters f 1, E. P. Wigboldus f 3, H. Wisters f 2.50, P. Wiersum f 10, Ds. J. Westerhuis f 1, E. v. d. Zee f 2, G. v. d. Zee f 2.50, A. Zwart f 2.50, Trientje Medema f 1, M. Bronsema f 0.50, Rolina Oosterveld f 0.50, W. de Vries f 0.50, S. v. d. Werf f 1, Meij. M. Uhl f 1, G. v. Dijk f 1, H. W. Huizinga f 2, Joh. Afman f 5, J. Jett f 2.50, A. Visser f 3, Mevr. Wed. Renting f 1, H. Mulder f 1.50, D. Veldman f 2, Meij. A. F. Albracht f 1, Meij. B. Reits f 1, A. Pot f 1, J. Kort f 1, A. Deel f 1, Boekhold f 2.50, J. Bijlenga f 1, J. Texer f 1.50, P. de Vries f 1, M. Zuidhoff f 1, Wed. J. de Grave f 1.50, Meij. J. C. Stam f 1.50, K. Weikman f 1, Wed. K. Hof f 1.50, Mevr. Douairière de Savornin Lohman f 5, F. J. Albracht f 2.50, C. P. Emmelot f 0.50, A. de Goede f 1, J. J. Heerema f 1, J. Bos f 1, J. J.

Steenhuis f 1, W. de Boois f 1, J. Hooiboer f 2, J. J. Bouwman f 1, J. J. Muller f 2.50, H. Waljer f 2.50, Ds. C. B. Schoemakers f 1.50, Mevr. Swartwolt f 2.50, J. Koolbergen f 1, K. de Vries f 1.

De contrib. uit Bedum A van K. Balkema f 0.50, M. Velt-huis f 4, L. Kranenburg f 1, P. Doornbos f 1, H. Ubbens f 3.50, K. Huizinga f 0.50, S. Kremer f 1.50, T. Wieringa f 2, K. Velt-huis f 2.50, Wed. H. Ridderbos f 1, Wed. Popke Haverkamp f 2.50, Wed. Mendels f 1, H. Wolthuis f 1, Joh. Bolhuis f 1, Wed. Blaauw f 0.50, Wed. Lanting f 1, Wed. J. Bouwman f 1, J. C. Wirtz f 2.50, J. Groothof f 0.50, A. Kamphuis f 1, C. Hoff f 0.50, K. Klooster f 1, K. v. d. Berg f 0.50, Wed. Boersma f 1, J. Tilma f 5, L. Harkema f 1, J. Bakker f 1, W. Dijkema f 1, Wed. J. S. Wiersma f 10, P. Wieringa f 1, H. Bronsema f 0.50, J. Bolt f 1, H. Hat f 1, J. Hospers f 2.50, G. Glaudee f 1, H. Zuidema f 3, Wed. H. Oudman f 5, Wed. Eisinga f 2, J. Wijckema f 1, Wed. Zijlma f 1, Gebr. Haverkamp f 2.50, H. Bijmolt f 1, S. G. Wiersma f 2.50, J. Ritsema f 2.50, J. Boer f 1, A. Zijl f 5, H. Haverkamp f 3, S. Buurma f 2.50, E. Tillema f 0.50, H. S. Groeneveld f 2.50, Wed. Kuipers f 2.50, J. v. Dijken f 0.50, L. Eisinga f 2.50, Wed. J. Oudman f 4, Wed. J. Oosterhof f 4, A. Bouwman f 0.50, J. Bolhuis f 1, A. v. Dam f 1, L. Bouw-kamp f 0.50, K. Bouman f 2.50, K. Wieringa f 1, K. Bolt f 1.50, D. Rutgers f 1, S. P. Winter f 2, P. Kruijsing f 2.50, Ds. T. Bos f 2.50, A. Holthoff f 0.50, E. v. d. Molen f 0.50, W. Bronsema f 1, F. v. Maar f 1, S. Huizinga f 1.

De contrib. uit Bedum B van Wed. Hopma f 1, T. v. Dijk f 1.

De contrib. uit Aduard van Wed. K. J. Schipper f 2, M. Pool f 1, M. v. Til f 2, E. Steenhuis f 1, Ds. G. Broekhuizen f 1, Gebr. Wieringa f 2, B. Bosma f 0.50.

De contrib. uit Hoogerkerk van Wed. O. van Zanten f 5, E. Pool f 1, P. Oosterhoff f 1, P. Vonk f 0.50, B. Boersma f 0.50, H. Westerhof f 1, Klaas Buist f 2, Korn. Buist f 1, J. Oosterhoff f 0.75, Wed. B. Nijdam f 0.75, R. Sinnighe f 1, R. L. van Til f 0.50, J. Hazenberg f 0.50, L. Bonema f 0.50, H. Buist f 0.50, C. H. Eldering f 0.50, Ds. J. H. van der Lichte f 1, J. Terpstra f 1.50.

De contrib. uit Kietland van H. Broekema f 1, H. F. Teddes f 1, A. Hulsebos f 0.75, J. K. Teddes f 1, P. W. Oldenzijl f 1, J. Havings f 1, A. Trenning f 1, K. B. te Velde f 5, B. Wesperbroek f 0.40, G. de Boer f 1, J. P. Teddes f 1, J. Lenning f 1, Jakob J. Teddes f 1, E. Drijthof f 1.50, L. Lumkes f 1, O. Teddes f 1, L. W. de Vries f 1, Ds. J. Kar-sen f 1, H. C. Kieft f 3, Wed. F. Teddes f 1.50, H. J. Ted-des f 1, T. Prins f 1, Wed. T. Teddes f 1.

De contrib. uit Sappeneer van H. Bouman f 2, Meij. A. Mulder f 2, J. Blaak f 1, A. Boswijk f 1, R. Bos f 1, H. Bontjes f 1, R. Bontjes f 1, D. Rites f 1, J. Sluitje f 1, F. Boswijk f 1.50, J. Bouman f 1, G. Vegter f 1, de Kapper f 1, A. Hulsebos f 1, H. Boswijk f 1.50, J. de Graaf f 0.50, G. Bieze f 0.50, A. Vonk f 0.50, Wed. K. O. Bouman f 0.50, J. Blaauw f 1, F. v. Dam f 1, E. B. f 1, J. Drent f 0.50, M. Groenewold f 1.50, L. Oudman f 0.50, Wed. Kuiper f 2, T. Alons f 0.50, R. Reitzema f 1, C. L. Alons f 0.50, H. Stemmer f 1, H. Maathuis f 1.

De contrib. uit Westing-Sawerd van Kerkeraad f 5, Ds. J. Kessies f 1.50, J. Land f 0.75, W. Hoekema f 1, J. Hui-zinga f 0.75, J. Oomken f 0.50, P. Vink f 0.50, J. J. de Jonge f 0.50, Wed. K. Lugtenberg f 1.50, H. v. d. Laan f 1, R. Smid f 1, J. v. Henning f 0.50, J. W. Zwartenberg f 0.50.

De contrib. uit IJen Boer van B. H. Wiersma f 2.50, Gebr. Swierenga f 2.50, Wed. R. Wigboldus f 2.50, Ds. P. Bos f 2.50, W. Hofman f 2, L. v. d. Molen f 2, J. Ritsema f 2, H. Brouwer f 1.50, Wed. P. Ritsema f 1.50, S. J. Swierenga f 1.50, Wed. B. F. J. Swierenga f 1.50, Meij. T. Swierenga f 1.50, R. R. Wigboldus f 1.50, R. H. Wieringa f 1.50, J. Bolt f 1, H. Bossinade f 1, J. Bruggema f 0.50, S. Blokzijl f 1, E. Doornbos f 1, S. Heijs f 1, A. H. Homan f 1, E. Kruijer f 1, P. v. d. Laan f 1, Erven Poelma f 1, S. Tonga f 1, H. Venhuizen f 1, W. Wieringa f 1, H. Blokzijl f 0.75, K. Dijkema f 0.50, J. Baas f 0.50, G. Mulder f 0.50, M. Smit f 0.50, K. Rozema f 0.50, P. Wigboldus f 1.50, Alb. Dijkema f 1, Ald. Dijkema f 1, H. Ham f 1, G. Oosterhof f 1, J. Hoving f 0.50.

De contrib. uit Zuidwold van K. Eisinga f 2.50, H. P. Sietsema f 2, K. R. Bolt f 2.50, B. J. Swierenga f 2.50, D. Rijkens f 1.

Gift van Zuidbroek f 10, van Haren f 14.70, van Thesinge f 15.

Gift van W. Groenewold te Dedemsvaart f 3.

De Penningmeester
van de Theologische School,
Ds. H. FRANKEN.

Zwolle, 23 Nov. 1901.

Voor de Zending o. Heid. & Moh.

Door F. de Bree Fz., coll. bij het optreden van Ds. en Mevr. Pos voor de Zend. Vereen. „Zaait aan alle wateren” te Ter Neuzen op 7 Nov. f 55.71

Eene coll. in de Chr. Ger. gem. van Ds. v. Brum-men te Dordrecht f 20,—

N. B. Vermeidig in de Bazuin geschiedt alleen op verzoek.

Doersborgh,
23 Nov. 1901.

B. DE MOEN,
Quaestor.

ART. 13 D. K.

Onderstaand schrijven werd ons toegezonden en vinde, om de belangrijkheid der zaak, hier eene plaats.

Hooggeachte Redacteur!

Vergun ons s.v.p., langs dezen weg, een enkel woord te richten aan het adres van sommige Kerkeraden en Predikanten onzer Geref. kerken.

Door de Classis Leiden werd n.l., in hare vergadering van Aug. j.l., eene Commissie benoemd, om te onderzoeken of er, vooral

ook met het oog op de toekomst, ook eene betere regeling inzake Art. 13 D. K. mogelijk is. Deze Commissie nu meende, ten einde in dezen tot een bepaald voorstel te kunnen komen, de meest nauwkeurige opgaven noodig te hebben, van den leeftijd der tegenwoordige Em. Pred. en Pred. Wed., alsmede van de op 't oogenblik dienstdoende Predikanten en van hunne Echtgenooten. Daarom verzond zij aan alle Kerkeraden eene circulaire, met beleefd en dringend verzoek, om de daarbij gestelde vragen te willen beantwoorden en vóór 10 November terug te zenden, aan het adres van ondergeteekende.

Tot onzen spijt moeten wij nu evenwel mededeelen, dat onderscheidene Kerkeraden

ons tot dusverre geen antwoord zonden. Wat hiervan de reden is?

Wij vertrouwen, dat bij velen de reden zal zijn, dat men het vergeten heeft. Ons kwam echter ter oore, dat er ook enkelen zijn, die uit andere oorzaken onze circulaire niet beantwoordden.

O.a. was de opmerking gemaakt, dat de Classis Leiden geen opdracht had, om zulk eene Commissie te benoemen; terwijl weer anderen met de tegenwoordige regeling best tevreden waren; of de toegezondene circulaire te vaag vonden, of ook zelf een voorstel desbetreffende in behandeling hadden.

Waar wij nu langs dezen weg, namens de Commissie, de Broeders, die vergaten onze

circulaire te beantwoorden, nog vriendelijk verzoeken, dit ten spoedigste te willen doen, wagen we tevens eene poging, om ook de anderen daartoe te bewegen.

overtuigd te zijn, dat dit voorstel het eenig mogelijke, of althans voor geen verbetering meer vatbaar is.

Of omdat men eerst een nader wel omschreven voorstel van de Classis Leiden wil ontvangen! Maar, Gel. Broeders, om daartoe te geraken, meenen wij juist uwe antwoorden vooraf noodig te hebben.

Onthoudt ons daarom toch uwe medewerking niet, maar stelt ons in staat, om te kunnen beoordeelen, of op een of andere wijze voor de toekomst ook een betere regeling is te verkrijgen. Zoolang wij echter van al de Kerkeraden geen antwoord ontvangen, wordt ons alle verdere arbeid, op dezen weg, onmogelijk gemaakt. Te meer dringen wij hierop aan, omdat van onderscheidene zijden ons de verzekering van hartelijke instemming werd toegezonden.

Hopende, dat deze regelen nog mogen dienen, om de nalatige Broeders te bewegen, ons huane medewerking ten spoedigste te verleenen, hebben wij de eer te zijn, namens de Commissie voornoemd,

Uw dienc. di. en Br. in Chr.,
H. MEIJERING.

Katwijk a/d. Rijn, 12/11/01.

Wij ondersteunen het in dit schrijven gedane verzoek van harte.

Wel kan men in het algemeen de vraag opwerpen, of het wenschelijk is, om eene regeling, die pas enkele jaren in werking is, reeds zoo spoedig door eene nieuwe te vervangen.

Elke regeling toch zal zekeren tijd van noode hebben, om hare levensvatbaarheid en hare vruchtbaarheid te bewijzen. En de bepalingen, door de Synode van Middelburg inzake de Kas voor Emeritipredikanten enz. gemaakt, zijn nog lang niet overal en volledig toegepast.

Maar er staat tegenover, dat zij toch de gemoederen niet tot rust hebben gebracht, dat ze elders veel bezwaar en tegenstand ontmoeten en dat zij op den duur toch niet voldoende zullen blijken te zijn.

De tegenwoordige regeling kost aan de kerken meer dan f 40,000, terwijl hiermede nog niets voor de toekomst wordt gedaan. Het is een som, welke van jaar tot jaar benodigd is.

Daarom achtte de Classis Leiden het wenschelijk, om betere pogingen aan te wenden tot het verkrijgen van eene andere en betere regeling.

En indien men verandering wenschte, dan is het zeker, dat de weg, door de Classis Leiden ingeslagen, de eenige is, die tot het beoogde doel kan leiden.

In onzen tijd, waarin allerlei maatschappijen van verzekering worden opgericht op den grondslag van statistische gegevens, kunnen de kerken op den duur geen regeling handhaven, die gansch andere toestanden onderstelt en van allerlei toevalligheden afhankelijk is.

De Classis Leiden verdient daarom lof, dat zij eene poging beproeven wil, om „naar statistische gegevens en wiskunstige berekeningen" eene nieuwe regeling te ontwerpen.

Al heeft zij geen mandaat van de Synode, het staat haar even als elken Kerkeradv. vrij, om in deze gewichtige zaak naar maatregelen om te zien, die ook in de toekomst proefhoudend zijn.

Maar daartoe dient zij dan ook op de hoogte te zijn van het getal, en den leeftijd der Predikanten en van hunne Echtgenooten.

De vragen, die zij daartoe aan de Kerkeraden voorlegde, zijn met geringe moeite te beantwoorden; en de beantwoording is niet anders dan het bewijzen van een kleinen vriendendienst.

Te gereeder kan men aan het verzoek der Classis Leiden voldoen, wijl eene regeling, gelijk zij zich die voorstelt, heel wat tijd en moeite zal kosten, eer zij ontworpen, en nog meer tijd en moeite, eer zij toegepast is.

Allerlei bezwaren zullen zich voordoen, gelegen in het betrekkelijk gering aantal van onze kerken en Predikanten; in den leeftijd, waarop de laatsten in dienst zijn getreden en dien zij thans bereikt hebben; in het geringe bedrag van vele traktementen; in de overladen draagkracht der gemeenten; in het zwakke besef van vele leden der gemeente, dat zij de roeping hebben, om in de behoeften van de Emeriti-predikanten en Weezen te voorzien.

Maar daarom te meer verdient elke poging steun, die strekt, om deze zaak tot een goed en gewenscht einde te brengen.

Het pas verschenen *Rapport der Commissie inzake art. 13 D. K., benoemd door de Classis Groningen* kan daartoe een uitnemenden dienst bewijzen.

In dit *Rapport* neemt de H. Schrift de eerste plaats in. Uit haar wordt afgeleid, dat op de kerken de verplichting rust, om niet alleen in het onderhoud van hare Dienaren maar ook, om in dat van de Emeriti-predikanten en van hunne Weduwen en Weezen te voorzien. Dan stelt het in het licht, hoe de Gereformeerde kerken hier te lande in de 16e en 17e eeuw aan deze verplichting hebben voldaan. En eindelijk doet het een voorslag tot eene betere en definitieve regeling.

De Commissie, voor welke Ds. W. Bouwman optreedt als Rapporteur, heeft eer

van haar werk. Vooral aan het historisch overzicht is zorg besteed. Elk, die over deze belangrijke zaak wil meespreken, zal wel doen, als hij van dit belangrijk Rapport kennis neemt. Ook de Classis Leiden kan er zich door laten voorlichten, en heeft waarschijnlijk het voornemen, om een soortgelijken weg in te slaan, als in dit Rapport wordt aangewezen.

Met de definitieve regeling dezer zaak is een groot, geestelijk belang gemeend. Onze Predikanten moeten niet al zuchtende hun werk doen, noch onder zorgen gebukt gaan voor den ouden dag.

Om het lot van onze Onderwijzers, Leeraren, Ambtenaren, Arbeiders enz. bekommert zich thans iedereen, en terecht. Maar laten wij daarbij onze Predikanten, hunne Weduwen en Weezen niet vergeten! Zij hebben niets van den staat te wachten en begeeren immers ook niets van hem. Maar dan moeten ook de kerken voldoende in hun onderhoud voorzien.

Zij zijn daartoe geroepen van 's Heeren wege. Want wie bij het altaar dient, zal van het altaar leven, en de arbeider in Jezus' koninkrijk is zijn loon waardig.

BAVINCK.

AAN EEN JEUGDIGEN AMBTGENOOT.

AMSTERDAM.

Waarde Broeder,

De aandacht wordt nu weder getrokken door hetgeen in de volksvertegenwoordiging gesproken en besloten zal worden.

Reeds hebben de Regeeringsantwoorden op het voorloopig verslag de aandacht getrokken, beide om inhoud en vorm. De lof er over is groot, en de op- en aanmerkingen weinig.

Het is aanvankelijk eene oorzaak van dankbaarheid en geeft voedsel aan de hoop op de toekomst: de hoop dat ons volk vooreerst niet verder gedreven zal worden op het pad, dat van God afvoert.

Het is te hopen, dat deze gang van zaken de cogen van vele onzer liberale landgenooten mogen openen voor het gevaar, waarin zij zichzelf en het land gebracht hebben, door hun heilloos drijven in de richting van een valsche idealisme, dat praktisch op materialisme en socialisme uitloopt.

Het is altijd mijn overtuiging geweest, en dat is het nog, dat onder onze liberale landgenooten vele mannen zijn, die niet alleen groote bekwaamheden bezitten, maar ook mannen van goeden wille, die het wel meenen met hun volk, en pijn voelen, als hun gezegd wordt, dat zij niet Christelijk zijn en in hun staatkunde niet rekenen met God.

Zoo zijn er onder de modernen in de kerk en onder de liberalen in den staat. Menigmaal denk ik nog aan wat ik, in mijne kindsheid, mijn moeder vaak hoorde zeggen, als zij zulk een mensch ontmoette: hoe jammer, dat hij den Heere niet recht kent; wat zou hij een sierlijk Christen zijn!

Doch men zag het, in alle tijden, dat dikwerf zij, die het dichtst bij 't Koninkrijk Gods staan, er het verst van verwijderd blijven.

Noch eene zuiver Roomsche noch eene zuiver Calvinistische Regering zou zich echter in ons land, en vooral in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, kunnen staande houden. Want heel onze geschiedenis en heel onze volksoontwikkeling is gericht op het bezit van vrijheden.

Ik zeg, met opzet, vrijheden en niet vrijheid.

Vrijheid is een afgetrokken begrip, of wel: een holle klank, een ledige vorm, waarin ieder een inhoud legt, gelijkwerijs hij wil.

Gij kent het gezegde van die Fransche dame, uit den tijd van de groote revolutie, die uitriep: o, vrijheid, wat al gruwelen zijn in uw naam bedreven!

En dat komt, omdat de menschelijke geest er rusteloos naar streeft om vrijheid en eenheid saam te voegen.

De mislukking van die poging heeft, in alle eeuwen, het lijden der denkers veroorzaakt, allerlei jammeren over de volkeren gebracht, en gaat nog altijd voort de aarde vaak tot een hel te maken.

Op 't papier gaat het nog wel. Wat hebben we, om bij ons kerkelijk leven te blijven, niet al veel schoons op 't papier gehad! Alle Gereformeerden in den lande één. Eenheid van opleiding, in goed beredeneerde en schoon gestelde rapporten. Gereformeerde prediking, eeredienst, armverzorging, huisbezoek, sacramentsbediening, alles even degelijk en schoon uiteengezet en aangewezen. Stichtingen voor ouden van dagen en andere hulpbehoevenden, die een lust zijn voor de oogen, als men de teekeningen ziet, en begeerlijk om velen gelukkig te maken.

En het slot is, om het met een bekend spreekwoord uit te drukken, dat men roeien moet met de riemen die men heeft, en dat iemand die geen hand heeft, geen vuist kan zetten.

Wij belijden, in onzen Catechismus, dat God van den mensch eischt, wat de mensch niet doen kan. Zoo goed mogelijk trachten we het bezwaar, dat hierin gelegen is, door redeneering weg te nemen; doch altijd blijven er nog vele „ja-maars" over. De eenige oplossing, voor ons persoonlijk leven, is door Paulus, in Rom. 7, gegeven, waar hij zegt: de wet is heilig, rechtvaardig en goed; maar ik ben vleeschelijk, verkocht onder de zonde.

Hierin schuilt dan ook de fout van de nobelste liberalen, dat zij de zonde niet kennen, omdat zij de majesteit van de wet Gods in hun conscientie niet gevoelen. Zij leven nog zonder de wet, en mitsdien is de zonde in hen niet levend geworden.

Daardoor loopt heel hun vrijheids-ideaal uit op tyrannie en gewetensdwang, voor allen, die niet denken zoals zij.

Vandaar het streven naar ééne kerk voor Jan-alleman, één school, één volksopvoeding, naar één en hetzelfde model; één kring van maatschappelijke deugden; straks één gemeenschappelijk grondbezit, één gemeenschappelijk productie-vermogen, enz. enz., met eten uit één pot en drinken uit één bak, één vorm van hoed en jas; indien, het mogelijk ware, ook ééne sekse, van neutrale, geslachtloze wezens.

Het laatste woord van dezen vooruitgang en deze beschaving is de dood: het uitsterven van het menschelijk geslacht.

We mogen nu hopen, dat zoolang de tegenwoordige Regering aan het bewind blijft, de vooruitgang, in den bovenomschreven zin, zooveel mogelijk, in haar gang zal worden tegengehouden en 's Lands vrijheden bewaard en tot hooger ontwikkeling gebracht zullen worden.

Ik denk aan de vrijheid van openbare godsdienstoefening, de vrijheid van de pers, de vrijheid van vereeniging en vergadering en, 't laatste niet het minst, de vrijheid van onderwijs in den ruimen zin.

In het bezit van deze vrijheden is ons volk een der gelukkigste van de gansche wereld. Op veleerlei ander gebied kan de vrijheid, bij stukjes en brokjes, ontnomen worden, zonder dat eigenlijk de hoofzaak verdwijnt, of de conscientie er door wordt benauid. Maar als deze vrijheden verloren gaan, dan is de natie verloren.

In den gang der zaken in Frankrijk zien wij, wat er geschiedt kan in een staat, welks Regering niet meer met de Goddelijke openbaring en de Christelijke grondslagen van het volksleven rekent, maar haar gezag ontleent eenig en alleen aan den volkswil, en haar wijsheid alleen put uit de rede. Dan gaan de kostbaarste vrijheden van een volk verloren. Een staat op materialistischen grondslag wordt een staat zonder God, die ten slotte zal vervolgen allen, die den naam des Heeren in het openbaar willen belijden, en die de kerk van Christus zal zoeken uit te roeien.

Nu weten wij wel, dat het: gij zijt Petrus, en: de poorten der hel zullen haar niet overweldigen — van kracht zal blijven, tot aan de wederkomst des Heeren, maar dat neemt niet weg, dat de Heere deze belofte ook door middeelen zal vervullen. En uit dat oogpunt moet het feit gewaardeerd worden, dat we nu hebben een Christelijk Ministerie, waarin zelfs één Calvinist zitting heeft en nog wel als premier. Dit is een reden van groote dankbaarheid, te meer, omdat deze Calvinist, meer dan iemand voor hem, het onderscheid tusschen de burgerlijke en de kerkelijke macht duidelijk heeft in het licht gesteld, en ons heeft onderwezen in de leer van de gemeene gratie, met eene fijnheid van onderscheiding en eene uitgebreidheid van onderwerpen, als, zoover mij bekend is, tot hertoe nog niet was geschied.

Mij verwondert het dan ook niet, dat nu reeds gevraagd wordt: wat zou zulk een Christelijk Ministerie kunnen doen, dat liberalen van goeden wille ook niet zouden kunnen tot stand brengen? En ik zal mij niet verwonderen, als diegenen onzer landgenooten, die ik Datheisten zou willen noemen, den ouden Calvijn zullen oproepen om den nieuwen tegen te staan. Aan de eene zijde ziet men niet, dat aan een doornstrijk geen druiven groeien, en aan den anderen kant, dat wij niet terug moeten naar den tastelijken berg, maar vooruit naar de wederkomst van Christus.

Er is echter hoop, dat deze Christelijke Regering niet beschaamd zal worden. Zij is opgetreden met groote openhartigheid en roemt niet in eene homogeniteit, die niet bestaat. Dit is een bewijs van kracht.

De diepten des Satans, die in het liberalisme, als stelsel, verscholen liggen, zullen meer en meer openbaar worden. En daarom geloof ik, dat toenadering van allen, die aan de zijde van Christus willen staan, niet alleen door den nood der tijden, maar bovenal door het Woord des Heeren geëischt wordt. Het volk moet arbeiden voor dit doel, maar bovenal sterk aanhouden in het gebed. Wij moeten allen, meer en meer, begrijpen,

dat wij den strijd niet hebben tegen vleesch en bloed, maar tegen de machten en de overheden, tegen de geweldhebbers dezer wereld en de bovenaardsche boosheden.

De verstandigen zullen het verstaan.

Steeds de Uwe,

W. H. GISPEN.

Politieke Beschouwingen.

Niettegenstaande de ware staat van zaken in Zuid-Afrika ons slechts per „druppel-bedeeling" naar de weinig waarheidlievende Engelsche censor-grillen wordt bekend gemaakt, komen wij telkens toch weer op de hoogte van de werkelijkheid. Dit betreft in 't bijzonder ook een gevecht in den morgen van 20 dezer bij Villiersdorp aan de Vaalrivier in 't Noordelijk deel van den Vrijstaat geleverd. Eerst berichtete Kitchener van dit gevecht, dat er gestreden was en — Commandant Buys van de Burgers, bij het terugslaan van dezen, was gevangen genomen. Thans luidt 't officieel dus: „Een nader bericht over majoor Fisher's gevecht nabij Villiersdorp op 20 Nov. toont aan, dat de in den nacht van 19 Nov. door hem uit zijn post te Rietfontein gezonden patrouilles, ten einde een weinig voor de positie der Zuid-Afrikaanse politie bij Kalkspruit, een heuvel te nemen, die de Zanddrift beheerscht, den vijand in het bezit van dezen heuvel vonden.

Fisher trok bij het aanbreken van den dag vooruit en werd van twee kanten, Noord- en Zuidkant, aangevallen. Maar geleidelijk nam hij een positie in met goede dekking. Doch tegen 9 uur werden zijn paarden nabij het Zuid-einde der stelling wild, en van deze verwarring maakte de vijand gebruik zich in onze positie te nestelen. Majoor Fisher en kapitein Langmoore werden doodlijk gewond.

De kleine afdeelingen werden door den omstreeks 350 man tellenden vijand telkens afzonderlijk aangevallen, en waren tegen 10 uur allen tot de overgaaf gedwongen. Te 11 uur, toen de vijand op een kleine achterhoede na was weggetrokken en de gevangenen had losgelaten, verscheen de colonne van Kimington. Kimington nam Buys, die gevecht was, gevangen."

Een geheele afdeeling spoorweg-sapeurs van 100 man ging bij dit gevecht verloren. Het getal gedooden is 3 off. en 14 soldaten; dat der gekwete soldaten is nog niet bekend. 5 Off. en 130 mannen werden gevangen genomen. In elk geval blijkt dat dit gevecht een geduchte en sprekende neerlaag voor de Engelschen is geweest, dat voor de zooveelste maal een scheur haalt in het schoone net van berichten dat de Engelsche Regering bezig was over Z.-Afrika te doen uitspreiden. Zij heeft behoefte aan geruststellende berichten, want de vredelievende partij in Old-Engeland neemt toe en — het Engelsch leger in Z. A. moet sterk aangevuld en bevestigd. En daar komt nu op eens weer zulk een jobstijding!...

En gelukkig, ook in de Kaapkolonie gaan de zaken voor hen niet vooruit. Het gevecht bij Molteno, waar een kapt. sneuvelde en een officier zwaar gewond werd, doet zien, dat de Burgers geen krimp geven. Ook daar blijkt het blokhuis-systeem niet te helpen, ondanks de duizende Kaffers die men er bijgebruikt voor arbeid en krijgslust. Dit bewees weer het gevecht pas bij Griqualand-Oost geleverd door de Engelschen aan Burgers, waarin de aanvoerder, Kapt. Elliot met anderen sneuvelde. En dan hielden die Kaffers zich nogal zoo krug!... Brutaal weg wordt het zich bedienen van gewapende Kaffers tegen de blanken telkens erkend en evenmin verzweigd dat men voortgaat alles te vernielen wat van huizen en veldvruchten nog in zekere streken wordt gevonden... gelijk pas nog door Kolonel Colenbrander op zijn tocht door een deel van Waterberg (Transvaal) geschiedde!

O gruwel der verwoesting en der onge-rechtigheid, wanneer zal der volkeren zin voor gerechtigheid en afkeer van onduidelijk geweld eens krachtig tegen u ontwaken?

God geve spoedig!

In de Fransche Kamer kwam eergisteren de China-leening een heel stuk nader tot haar verwezenlijking.

De rustdagen schijnen zeer gunstig gewerkt te hebben; zelfs de commissie van onderzoek gaf toe. Bij monde van Hubbard verklaarde zij het voorstel-Klotz, om maar 195 miljoen te leenen, en haar eigen voorstel van 210 mill. op te geven en in de leening van 265 miljoen volgens den wensch der Regering te bewilligen. Het voorstel-Klotz is in de commissie echter slechts met 7 tegen 6 stemmen gevallen. Hubbard voegde nochtans aan zijn mededeeling toe, dat hij voor zich tegen de 265 miljoen zou stemmen. Hij blijkt dus niet bekeerde.

Voor tot de stemming over het sluiten der algemeene beraadslaging werd overgegaan, vroeg Graaf de Mun nog naar de beteekenis van art. 3 van het leening-ontwerp, welk artikel „zekere personen" van schadevergoeding uitsluit.

Waldeck Rousseau nam daarop het woord en zette nog eens zijn bekend standpunt uiteen. De Regering zal geen onderscheid maken, zeide hij. Ze stelt zich op den grondslag van het protectoraat en zet zoo de traditie der Fransche kabinetten van Bourgeois tot Brisson voort. Het ontwerp van 265 miljoen is daarop aangenomen.

Pelletan had het nog eens over het rapport van generaal Voyron en vroeg waarom het zoo geheim gehouden werd, terwijl dit toch eerst niet geschiedde, waardoor tal van personen op het marine-departement den inhoud kennen.

Waldeck Rousseau bleef echter bij zijn weigering, doch beloofde een streng onderzoek in te stellen om de personen, die uit het stuk mededeeling deden, op te sporen. Zoolas men weet, publiceerden men voor een groot deel het geheime rapport.

Het voorstel-Pelletan, om het rapport te publiceren, werd daarop met 403 tegen 107 stemmen verworpen.

Er komen hoogst ernstige berichten van

het Pan-Amerikaansche Congres, dat te Mexico gehouden wordt. Pijnlijke geboorte-weeën gingen dit congres vooraf. De Zuid-Amerikaansche staten wilden er liever niet aan, bang als zij zijn voor de hegemonie der groote republiek.

De „World" seint nu, dat 8 Zuid-Amerikaansche gedelegeerden wegens de onbeschaamdheid van de Noord-Amerikaansche afgevaardigden verlangen van het congres teruggeroepen te worden. De gedelegeerden van Argentinië, Brazilië, Bolivia, Peru, Paraguay en Columbia zijn verontrust door de pogingen van Noord-Amerika om hen te overrompelen en zich in hun zaken te dringen.

Het schijnt derhalve, dat het congres met een fiasco eindigen zal en dat het eenig resultaat een groter geworden verbittering tusschen Noord- en Zuid-Amerika zal wezen.

Een telegram uit Colon meldt, dat op de landengte groote verwarring heerscht en vele inwoners op de Amerikaansche kanonneerbooten vluchten. Dr. Alban vecht met de rebellen bij Empire, nabij Panama. Volgens een later bericht zou het rebellen-leger bij Culebra en Emperador totaal verslagen zijn. Uit Washington wordt deze nederlaag zijdelings bevestigd. Het verkeer op de landengte, dat een oogenblik verstoord was, is door de Amerikaansche troepen hersteld.

NOORDTJ.

WAARHEID BOVENAL.

De „Heraut"-redactie heeft „kunnen" goeden vinden „uit de school te klappen" en dat wel „eenzijdig" en met een halve waarheid. Daarover broederlijk op de vingers getikt, speelt ze „de rol" van beleedigde onschuld. Wat zij deed mocht, maar schrijver dezes ging te ver.

Zij merkt op: „Te Utrecht is uitdrukkelijk besloten, dat „noch omtrent den inhoud van het advies, „noch omtrent de gevoerde discussiën mededeeling in de pers zou geschieden en de „Heraut" daarom evenmin als Prof. Wielenga „het recht had in bijzonderheden te treden."

Weer een halve waarheid. Er was besloten niets in de pers te openbaren, dan een kort bericht door den Secretaris der vergadering opgesteld. Dit is geschied. En daarbij had het moeten blijven.

Onzerzijds is gezwezen, totaal gezwezen. Dat had ook de Heraut moeten doen en dit incident was ons gespaard gebleven.

Van het „niet treden in bijzonderheden" in onderscheiding van algemeenheden is op de Vergadering geen sprake geweest zelfs. 't Ligt ook in den aard der zaak. Waar toch is de grens tusschen „bijzonderheden" en algemeenheden?

Afgesproken en bepaald was, dat er geen mededeeling zou geschieden van niets en door niemand, behalve het door den Secretaris opgestelde berichtje.

Dat is waarheid. En waarheid bovenal, geldt ook hier.

Nu behoeft men niet alle waarheid, overal en ten allen tijde en aan ieder te zeggen. De rechtvaardige kent tijd en wijze.

Doch dan zwijge men liever geheel. Een halve waarheid staat, naar het woord der Ouden, ongeveer gelijk met een heele leugen.

Als dus de Heraut-redactie ook zonder „in bijzonderheden te treden" door algemeenheden uit de school klapte een eenzijdige berichten in de wereld zendt, zij het ook met de beste bedoelingen, en alzoo legenden helpt vormen, die niet anders dan schadelijk kunnen werken, moeten en zullen we ter wille der waarheid er tegen opkomen, ook in naam van de goede trouw. Dat is geen olie in het vuur, maar olie in de wond.

Over „het dubbele misverstand" in verband met „de pertinente bewering" hopen we ter behoorlijker tijd der redactie bescheid te doen.

Zij kan ten dezen opzichte volkomen gerust zijn.

D. K. WIELENGA.

Voor de Krijgsgevangenen op Ceylon.

Ingekomen voor de krijgsgevangenen op Ceylon:

Bij Prof. Noordtj.: f 5 van S. en J. te Tiel; f 2,50 van G. J. de G. te Dordrecht; f 2,50 van J. v. D. te Leiden.

Bij Prof. Biesterveld: f 7 van de Chr. Jonged.-ver. te Veldwijk.

Pakketten boeken: Van S. en J. te Tiel; Jongver. Immanuel te Drachten; D. E. W. te Ter Neuzen; G. B. te 's-Hage; T. J. te 's-Hage; M. T. en R. J. te Dedemsvaart en nog pakketten van onbekenden te 's-Hage en te Hallum.

Dankend en aanbevelend.

B.

ZENDING O. HEID. & MOH.

Aangaande de overname van *Soemba* meldt ons een circulaire, dat de Synoden der 3 Provinciën: Groningen, Drente en Overijssel in den loop van dit jaar tot volledige overeenstemming kwamen en een „akkoord van samenwerking" aannamen. Deputaten werden aangewezen door Groningen: Ds. J. DUURSEMA te Uithuizen en Ds. M. MEYER te N.-Pekela; door Drente: Ds. W. W. SMIT te Assen en Ds. L. KUIPER te Hoogeveen; door Overijssel: Ds. C. W. E. PLOOS VAN AMSTEL te Zwolle en Ds. W. DE JONG te Dalfsen.

De overname der Zending zal, zoo de Heere wil, 1 Januari 1902 zal plaats hebben.

Als Quaestor is aangewezen Ds. J. DUURSEMA te Uithuizen (Groningen).

Een tiende deel van alles, wat bij den Quaestor der 3 Provinciën inkomt, moet in de *Algemeene Kas* der Geref. kerken in Nederland worden gestort. Dit geschiedt evenwel door den Quaestor der 3 Provinciën, zoodat dus de kerken enz. de bijdragen in haar geheel aan hem kunnen zenden.

Deputaten verzoeken vriendelijk, voor ditmaal eene bijzondere collecte voor deze Zending te willen houden, en wel, zoo eenigszins mogelijk, eene *Kerstcollecte*.

Deputaten vertrouwen dan ook ten volle, dat de kerken der 3 Provinciën bij de

overname met bijzondere bereidwilligheid aan hun verzoek zullen gehoor geven en bepaaldelijk aan de Missinaire Dienaren, de brs. POS en DE BRUYN met de hunnen, gedenken in hare gebeden.

Oranje boven.

Voor onzen armen Zuid-Oosthoek van Friesland ontvangen: Van de Jonged.-Ver. Martha te Boskoop 1 pakket nieuwe kledingstukken, als 6 jongens blauwzwers, 6 wollen rokjes, 5 kinderschortjes, 5 nachtsoppen, 1 nachtpajon, 1 paar kousen; van A. Tjepkema onderwijzer aan de Groen van Prinsterer-school te Den Haag 1 mooie sterke overjas; door L. v. d. Bij van de Diakonie der Geref. kerk B te Dokkum f.5.

Zeer geachte gevers, ontvangt onzen zeer gevoeligen dank. Wie denkt nog aan die arme stompers, groote menschen; maar ook aan onze 8 arme Zondagscholen? Och rekent er op, dat het een zeer wel bestede gave is, wat men voor den armen Z. O. h. geeft. Wij verblijden ons, dat er veel voor de arme lijdens gedaan wordt in Zuid-Afrika, maar laten wij ook niet vergeten den armen Z. O. h. van Friesland, als men dien ook bedenkt, dan is verblijd.

Uw aller Vriend en Broeder,
Oranjesoud J. Wouda,
Heerenveen, Corr. van Jackin.
25 Nov. 1901.

Buitenlandsche Kerken.

Duitschland. De negende algemeene vergadering van den Gereformeerden Bond. — Deze vergadering, die om de twee jaar samenkomt, werd van 27—29 Augustus te Elberfeld gehouden. Naar gewoonte werd de vergadering met eene godsdienstoefening geopend, waarin Pastor Corvee, predikant der Fransch-Gereformeerde gemeente te Frankfort voorging, die tot tekst gekozen had Joh. 4:24.

Uit het buitenland waren tegenwoordig Dr. Mathews van Londen, secretaris van de Alliantie van Gereformeerde kerken met Presbyteriaansche inrichting; Dr. Wianand van Baltimore namens de Synode der Duitsch-Gereformeerde kerken in N.-Amerika en Prof. Wielenga met zijn zoon, Dr. B. Wielenga, namens de Gereform. kerken in Nederland.

Aan den avond van den 27 Augustus had de ontvangst der afgevaardigden plaats. Daar hield ook Prof. W. een toespraak, die door zijn zoon in het Duitsch werd overgebracht. De Professor deelde mede, dat de Synode der Geref. kerken in 1899 te Groningen den wensch uitgesproken had, om met de Gereformeerden in Duitschland correspondentie te zoeken en vooral met den Gereformeerden Bond. Dit verlangen behoeft niet te bevreemden, omdat er in vroegeren tijd betrekking bestaant heeft tusschen de Gereformeerde kerken in beide landen en men in Nederland niet vergat, dat vroeger de vervolgden een toevlucht gevonden hadden in Emden, Wezel en Frankfort. Ook hadden de Gereformeerden in beide landen denzelfden Catechismus.

Hij wees er op, dat in de 19e eeuw voor de Gereformeerde belijdenis in Nederland een tijd van herleving aangebroken was en men er zich over verblijdde, dat ook in Duitschland in dit opzicht een ontwakning kwam. Met belangstelling werd kennis genomen van den arbeid van den Gereformeerden Bond, die zich de verbreiding der Gereformeerde beginselen ten doel stelt. Hij is gezonden, om nader van het standpunt van den Bond kennis te nemen, om zoo mogelijk in nadere betrekking te komen.

Wij hebben dit ontleend aan het verslag in de „Reform. Kirchenz.“ De uitslag van die kennismaking zal Prof. W. later bekend maken, waar het behoort.

Het verslag van de werkzaamheden van den Bond over de laatste twee jaren toonde aan, dat hij gestadig in ledental toeneemt. Sedert de vorige algemeene vergadering waren zeven gemeenten toegetreden, zoodat thans 77 gemeenten aangesloten zijn, waaronder elf, die tot den Hugenotenbond behooren. Het getal leden van den Bond bedraagt 1800, terwijl het zielental der aangesloten gemeenten 150,000 bedraagt. Ook zijn er gemeenten, die wel hun instemming met doel en streven van den Bond betuigd hebben, maar zich nog niet hebben aangesloten.

Den steun van de kerkelijke autoriteiten bezit de Bond niet; dit is één der redenen waarom hij niet meer uitbreiding verkregen heeft. Zijnerzijds heeft de Bond zich tot hertoe ook niet gemengd in de groote kerkelijke bewegingen onzer dagen. Of hij zich daaraan op den duur kan blijven onttrekken, blijft in overweging. In elk geval is het geen schade te achten, dat men alleen gewerkt heeft aan de bebouwing van eigen akker.

Tot den Bond behooren drie kerkelijke corporaties: 1. De Synode der Gereformeerde gemeenten in Oost- en West-Pruisen met elf gemeenten. 2. De Synode der Gereformeerde gemeenten in Rechts-Rijn-Beieren met zeven gemeenten. 3. Het Consistorium van Straatsburg met acht parochiën. Verder acht verenigingen, onder welke de Vereniging van Duitse Hugenoten met elf gemeenten.

Door den Bond worden eenige zwakke gemeenten ondersteund. Ook wordt hulp verleend aan het Diakonessenhuis in Detmold. Dit is nog eene jonge stichting. Het is het eenige in Duitschland, waar de opleiding in Gereformeerden geest geschiedt; daarom heeft de Gereformeerde Bond deze inrichting zijn steun toegezegd. Pastor Meijer uit Detmold, die den toestand van dit Huis mededeelde, wees er op, dat er niet alleen behoefte was aan financieelen steun, maar dat vooral noodig was, dat jonge dochters uit Gereformeerde kringen van deze inrichting gebruik maakten, om opgeleid te worden voor den diakonessendienst, dan zou, wat men zoo gaarne wenschte, het Huis in Detmold het „moederhuis“ van de Gereformeerde kerk in Duitschland en het middelpunt van den diakonessendienst worden.

Ook is ondersteuning toegezegd aan het op te richten „Kandidatenstift“ te Elberfeld. Dit zal eene inrichting worden, waar candidaten in de Theologie, vóór zij de bediening

des Woords aanvaarden, nog onderwijs zullen ontvangen in de Gereformeerde leer en kerkregering. De Rijnsche candidaten ontvingen tot hertoe dit onderwijs te Soest in Westfalen, maar deze inrichting heeft door den dood van Pastor Notteboom haren leider verloren. Of met zijn dood deze inrichting ook de Gereformeerde paden verlaten heeft, wordt niet gemeld, hoewel wij het vermoeden, omdat de Rijnsche candidaten nu liever niet naar Soest willen gaan. Daarom werd de wensch uitgesproken, dat de cursus te Elberfeld spoedig geopend worde.

In nauwe verbinding met den Bond staat de vereniging tot verbreiding van Gereformeerde geschriften. Deze vereniging heeft reeds eenige Gereformeerde lectuur uitgegeven, o. a. Calvijn over het H. Avondmaal door Pastor Rotscheidt uit het Latijn in het Duitsch vertaald; de uitgave van een verzameling van herderlijke brieven van Calvijn zal binnenkort gereed zijn.

Prof. Müller van Erlangen deelde mede, dat eerlang een begin gemaakt zou worden met de uitgave in het Duitsch van de uitlegging der H. Schrift van Calvijn. Reeds geruimen tijd bestond daartoe het plan, en dit plan zou nu spoedig verwezenlijkt worden. De boekhandel van de Vereniging voor opvoeding te Neukirchen had de uitgave op zich genomen en aan Prof. Müller de redactie opgedragen. Reeds 1 October zou de eerste aflevering verschijnen. In vier jaren zal het werk compleet zijn. Met de brieven van Paulus zal men beginnen.

Het is een verblijdend en moedgevend teeken, dat ook in Duitschland behoefte gevoeld wordt aan de Gereformeerde leer en men Calvijnus werken onder het volk wil brengen. De Redacteur, Prof. Müller, zeide van deze uitgave terecht: „Zij zal een levend brouwater voor vele geslachten zijn, die daardoor door den bekwaamsten leidsman tot de bron zullen worden geleid, uit welke wij allen steeds bij vernieuwing scheppen moeten.“

Wij hopen met den Redacteur, dat deze onderneming de noodige ondersteuning vinden en tot grooten geestelijken zegen voor Duitschland worden moge.

Duitschland telt in naam de Gereformeerden bij duizenden, maar het getal van hen, die het werkelijk zijn, is niet groot.

SCHOLTEN.

In Frankrijk doen de Jezuïeten, gelijk men begrijpt, alwat zij kunnen, om de Wet op de Verenigingen wettelijk te ontduiken, wanneer zij er zich niet aan onderwerpen willen. In Montpellier b.v. trokken zij zich terug, maar gaven hun stichtingen aan den bisschop en vrienden over. De kanunnik Dublauchy, directeur eener Jezuïetenschool en opperste van een klooster liet zich inschrijven als gewoon priester van Limoges met bewijsstukken hiervoor van den Paus en den bisschop.

In Londen wordt de Fransche wijk, Soho, bewoond door meer dan vijftien duizend Franschen. De evangelizatie aldaar wordt bestuurd door den heer Ferrand Bignoneau. Gedurende de twee jaren, waarin zij werkte, werden personen, die tot zeer verschillende standen en richtingen behoorden van hun verkeerd weg afgebragt; niet alleen bedienden, zoowel mannen als vrouwen, officieren enz. maar ook anarchisten en spiritisten.

De Belgische Zendingkerk telt nu 34 gemeenten en staties en 64 bijstations, met geregeld bezochte lokaliteiten. Zij heeft 6107 volwassen lidmaten en 3444 kinderen, op een honderd of wat na, allen van Belgische afkomst. Zij heeft 34 leeraars, 3 evangelisten en 11 kolporteurs en Bijbellezers in dienst. Het laatste jaar bedroeg het budget meer dan 200000 franken.

Er wordt op gewezen, dat het „Witte Huis“ te klein is voor verblijfsplaats van den President der Ver. Staten. Vele kamers worden gebruikt voor regeringszaken. Er zijn slechts vijf slaapkamers en Pres. Roosevelt heeft een vrouw en zes kinderen van 18—2 jaren; waarbij het noodige hulp-personeel van een Amerikaansch gezin. — Amerikaansch grootsch lijkt dit dus niet, te midden van zooveel miljoenairs.

†.

Boekaankondiging.

A. Brummelkamp, Het Genie, een Scheppingsgave. Leiden, Donner 1901.

Het genie is een verschijnsel, dat veler aandacht getrokken en allerlei verklaringen uitgelokt heeft. Wie weten wil, wat groote mannen erover gezegd hebben, kan met vrucht raadplegen het werk van Hermann Türk, Der geniale Mensch. Er is verschil over oorsprong en wezen, kracht en betekenis van het genie. Is het een gave, of vrucht van volharding en vlijt, of product van omstandigheden? Is het universeel, of beweegt het zich altijd in eene bepaalde richting? Zijn er alleen genieën op het gebied van kunst, of ook van wetenschap en practijk? Ontleent het zijne stof uit aanschouwing der ideeën, of uit waarneming der wereld? Bestaat zijne kracht in vinding, of in verbinding van ideeën? Behoort het tot het verstand of de rede, tot het geheugen of de phantasie? Al deze en nog veel meer vragen doen zich voor bij het onderzoek naar het wezen van het genie. De laatste verklaring is die, welke het genie uit erfelijke en sociale invloeden laat ontstaan, en het

verwant acht aan krankzinnigheid. Tegen deze verklaring vooral komt de heer Brummelkamp in bovengenoemd boekje op. Hij handhaaft het genie terecht als een scheppingsgave, welke God aan sommige menschen naar zijn welbehagen schenkt. En hij doet dit, niet in den vorm van eene abstracte redenering, maar zoo, dat hij de met genie begaafde menschen zelve voor ons laat optreden en hun gave in hunne werken ons voor oogen stelt. Met het nuttige wordt zoo het aangename, met het leerrijke het schoone verbonden. Niemand zal deze verhandeling terzijde leggen, zonder den Schrijver te danken voor de ure van genot, hem bereid.

Beginnel en Norm in de Literatuur. Rede bij de overdracht van het Rectoraat aan de Vrije Universiteit op 28 Oct. 1901 gehouden, door Dr. J. Woltjer. Leiden, Donner 1901.

Deze rectorale oratie van Prof. Woltjer is rijk van inhoud door de gedachten, welke zij bevat, en door de gedachten, waartoe zij opwekt. In een korten omweg door wandelt zij heel het gebied der literatuur, komt in aanraking met poëzie en proza, epos, lyriek en drama, fabel en roman, idealisme en realisme, klassicisme en romantisme, naturalisme en mysticisme en weet een draad te spannen, die door dien doolhof van verschijnselen leidt. Beginsel en norma vindt de geachte Redenaar in de idee, welke de met menselijke gaven in hooge mate toegeruste dichter in de zinnelijke wereld aanschouwt, en weergeeft in het bezielde en bezielende woord. Allen, die in onze kringen literatuur beoefenen en liefhebben, zullen Prof. Woltjer dankbaar zijn voor de gelukkige keuze en de schoone behandeling van dit onderwerp.

De Opgang uit de hoogte. Vijftien Leerredenen over de eerste twee hoofdstukken van Lucas, door H. Hoekstra, Bedienaar des Woords bij de Gereformeerde kerk B te Arnhem. Utrecht, A. Fisscher.

Gelijk al de leerredenen, door Ds. Hoekstra uitgegeven, onderscheiden zich ook deze preeken door twee deugden; door eene verklaring van het Schriftwoord, die tegelijk toepassing is en de bekekenis ervan voor het Christelijk leven in zijne verschillende toestanden in het licht stelt; en door eene vriendelijke, vertrouwelijke, liefelijke manier van zeggen, die onwillekeurig luisteren doet. De aftek, dien de leerredenen van Ds. Hoekstra vinden en die ook aan deze Advents- en Kerstpreeken verzekerd is, toont, dat de gemeente deze deugden op prijs stelt en waardeert.

Eenoudig onderricht in de Christelijke Religie ten dienste van meer bejaarden, die zich nog hebben voor te bereiden tot het doen van belijdenis des geloofs, samengesteld door T. Oegema, pred. te Wildervank en F. G. Petersen, pred. te Veendam. Groningen, Jan Haan 1901.

De titel drukt uit, wat dit vraagboekje is en wezen wil. De samenstellers deden de ervaring op, dat zij, die op gevorderden leeftijd gekomen zijn en dan nog belijdenis des geloofs wenschen te doen, moeilijk vragen kunnen leeren en den Heidelberger Catechismus en zelfs het Kort Begrip nog te zwaar achten. Daarom stelden zij dit boekje saam, dat alleen de hoofdwaarheden bevat en deze in zeer korte, duidelijke vragen en antwoorden uiteenzet. De Schrijvers hopen, dat het boekje, eerst voor eigen gebruik opgesteld, ook elders diensten moge bewijzen. En zij zullen in die hope wel niet worden beschaamd.

De eenige en overanderlijke grondslag van het Koninkrijk Gods. Gedachteniswoord van Zestigjarige dienst in de gemeente des Heeren door H. J. R. G. Theesing, emeritus-predikant. Rotterdam, J. M. Bredée 1901.

Ds. Theesing werd reeds den 1 Juli 1889 emeritus-predikant, maar hij bleef na dien tijd toch nog eenigen herderlijken arbeid waarnemen en trad nu en dan ook nog voor de gemeente op. Zoo kan hij dus terecht van een Zestigjarigen dienst in de gemeente des Heeren spreken, want den 14 Nov. 1841 deed hij zijne intrede in de gemeente te Lekmond. Dankbaar voor de vele zegeningen, die hij in zijn dienstwerk ondervond, gevoelde hij behoefte, om dit gedachteniswoord aan vrienden en bekenden ter lezing aan te bieden. Het is een hartelijk, ernstig woord van dezen grijzen dienaar des Heeren; eene vertolking van het apostolisch getuigenis: Niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. Zij het voor velen ten zegen!

De ware Bekommerden en Christen-prediking. Twee verhandelingen door P. Wagemaker, emer.-pred. Hilversum, J. H. Wilzel.

Ds. Wagemaker, emeritus-predikant te Hilversum, vond onder zijne papieren twee opstellen, die hij vroeger geschreven had, en besloot, om ze thans uit te geven. Over het onderscheid van ware en valsche bekommerning, van Christus- en Christen-prediking bestaat er in de gemeente nog altijd allerlei misverstand en eenzijdigheid. Ds. Wagemaker tracht het goede, dat er in de ware bekommerning en in eene prediking van den Christus, niet alleen voor ons, maar ook in ons, ligt opgesloten, duidelijk aan te wijzen. Hij is geen verdediger van allerlei ziekelijke toestanden, die er in het Christelijk leven zich kunnen voordoen, maar toont toch aan, met de Schrift in de hand, dat er eene ware, echte bekommerning is, waarmede de dienaar des Woords te rekenen heeft, en dat niet alleen de Christus in voorwerpelijken maar ook in onderwerpelijken zin de inhoud der Evangelie-prediking moet zijn. Tegen overdrivingen aan den anderen kant behelst zijn woord eene behartigenswaardige waarschuwing.

Gedachtenisrede, uitgesproken door S. Ulfers, pred. bij de Herv. gemeente te Rotterdam, op Zondag 21 Sept. 1901. J. M. Bredée, Rotterdam.

Gelegenheidswoorden, zegt de Schrijver zelf in een kort voorbericht, hebben op den

duur geen waarde. Zij hebben slechts waarde voor het oogeblik. Maar desniettemin zullen de vele vrienden van Ds. Ulfers hem dankbaar zijn voor de uitgave van deze bij de herdenking van zijne 25jarige Evangeliebediening uitgesprokene rede. Zij is naar aanleiding van Joh. 9:4 eene lofrede op het ambt van Evangelie-dienaar, dat de geachte Redenaar, ook na eene 25jarige ervaring, het heerlijkste van alle ambten blijft achten, en voor geen ander zou willen ruilen. Hoe Ds. Ulfers dit ambt opvat, wat heerlijkheid hij erin vindt, welken zegen het naar zijne meening verspreidt, daarover kan de belangstellende lezer zich door deze rede laten inlichten.

Zijn de Boeren vijanden der Zending? Referaat gehouden te Zwolle 18 Oct. 1900 voor den Zendingbond van predikanten in de provinciën Overijssel en Drente, door C. Spoelstra, Ned. Herv. pred. te Heino. Zwolle, H. Tulp 1901.

De oude, gewone beschuldiging, dat de Boeren vijanden der Zending zouden zijn, wordt in dit vlugschrift door Ds. Spoelstra op uitnemende, zakelijke wijze weerlegd. Hij toont aan, hoe deze beschuldiging in de wereld is gekomen, hoe ze door de resultaten der Zending in Zuid-Afrika wordt weerlegd, en hoe zij op het hoofd der Engelschen zelve terugvalt, die de Zending dienstbaar maken aan de politiek. Wij bevelen dit ernstig, degelijk woord van Ds. Spoelstra van harte aan in de belangstelling van alle vrienden der Boeren.

Orgaan van de Christelijke Vereniging van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland. Leiden, D. Donner 1901.

De tweede aflevering van dit Orgaan bevat twee degelijke verhandelingen; eene van Dr. van Staveren over: Medische Bezwaren tegen de reglementeering der prostitutie en het bordeelstelsel; en eene van Dr. L. Bouman over: Het Vijfde Internationaal congres voor Crimineele Anthropologie. Beide verhandelingen leggen er getuigenis van af, dat onze Christelijke Natuur- en Geneeskundigen zich bewust worden, om hunne tegenstanders niet alleen met beginselen maar ook met de feiten van waarneming en ervaring te weerleggen. Dr. Bouman wekt daarom zijne medestanders zeer terecht tot ernstig werken, tot strenge, nauwkeurige studie op.

BAVINCK.

ADVERTENTIËN.

Ondertrouwd:
CORNELIS STAAL Fz.,
Beroepen Pred. te Oosterland bij Zierikzee.
EN
ELIZABETH VAN KUIJK.
DORDRECHT,
28 Nov. 1901.

Getrouwd:
C. GOOTE,
Pred. te Oud-Beijerland,
EN
JOH. J. GORT,
die, mede namens de Familie wederzijds, **dank** zeggen voor de vele en hartelijke bewijzen van belangstelling, bij hun huwelijk ondervonden.
ROTTERDAM,
21 November 1901.

W. POS,
Missionair-predikant van Soemba
EN
T. VAN DE PUTTE,
hopen D. V. 5 Dec. a.s. hunne
12½-jarige **Lichtvereeniging** te herdenken.
LEIDEN, 22 Nov. 1901,
Plantsoen 13.

EBEN—HAËZER.
Zondag 8 Dec. hopen onze geliefde Ouders te herdenken, hoe onze geliefde Vader
J. J. KUIPER,
50 jaren de kerk des Heeren heeft mogen dienen, in de bediening des Goddelijken Woords. Gode hiervoor alleen de eere. Namens Kinderen en Behuudkinderen.
L. KUIPER.
DEN HAM (O.)

Rustdag 17 Nov. overleed plotseling, bij het ten 2den male ter kerk gaan, in de gang v/h kerkgebouw te OENKERK, onze Vader, Oom en Vriend

Freerk A. Elzinga,
sedert 1893 Wedn. van BONTJE WINTERS. Hij bereikte den ouderdom van 82 jaar en 9 maanden en laat bij allen die hem als typisch Christen gekend hebben, een blijde herinnering na, juist op den rustdag, de ruste die er voor Gods volk overblijft ingaande. Openb. 14 vs. 13. Namens de Familie,
B. ELZINGA.
ROODKERK,
November 1901.

Heden behaagde het den Heere tot zich te nemen onze geliefde
Gijsbertha Pieterella,
in den leeftijd van ruim 2 jaar.
Hare bedroefde Ouders,
J. C. VAN MANTGEM.
M. C. P. VAN MANTGEM—
BLANKERS.
HIJKEN,
19 Nov. 1901.

Heden overleed, tot mijn diepe droefheid, na een langdurig doch geduldig lijden, in de volle verzekerdheid des geloofs, mijn geliefde Vader
Gerrit Johannes De Jongh,
weduwnaar van ANNA VAN ANDEL, in den ouderdom van ruim 70 jaar.
EVERDINA DE JONGH.
LEIDEN,
21 Nov. 1901.

Heden is, op den leeftijd van ruim 73 jaren, in het stil en vast vertrouwen op Christus als haren Heer en Zaligmaker, tot de eeuwige ruste ingegaan, onze geliefde Moeder en Behuudmoeder

Gerritje van Goor,
Weduwe v. JOHANNES VONK.
Kinderen en Behuudkinderen,
L. v. d. HOOFF.
Amersfoort. M. J. v. d. HOOFF—
VONK.
J. VONK.
Maassluis. M. C. VONK—
KOUWENHOVEN.
W. VONK.
Amersfoort. P. VONK—
VAN SANDBRINK.
A. VONK.
Amersfoort. H. VONK—
VARENKAMP.
G. BROUWER.
Utrecht. H. BROUWER—
VONK.
E. VONK.
Gameren. G. CH. VONK—
BROER.
M. J. VONK.
Apeldoorn. A. VONK—
v. d. BURG.
AMERSFOORT, 20 November 1901.

Heden behaagde het den Heere tot zich te nemen, onze zeer geliefde Dochter en Zuster

JANKE,
in den ouderdom van bijna 16 jaren, na een ongesteldheid van slechts eenige oogeblikken. Zwaar treft ons deze slag; moge onze God ons kracht en genade schenken om in zijnen wil te berusten.
J. VEENBAAS, v. d. M.
A. VEENBAAS—BIJLSMA
en Kinderen.
KORNHORN,
24 Nov. 1901.

Tot mijne diepe droefheid overleed heden na een langdurig doch geduldig lijden, mijne innig geliefde Moeder

HENDRIKA STAM,
Wed. G. H. KARKEMEIJER.
Dat zij is ingegaan in de ruste, die er overblijft voor Gods volk, lenigt mijne smart.
Hare bedroefde Dochter,
E. H. M. KARKEMEIJER.
HOLTEN,
25 Nov. 1901.

Hartelijk **dank** voor de vele felicitaties bij onze **40-jarige Huwelijks-vereniging**.

W. KAPTEIJN
en ECHTGENOOTE.

APeldoorn.

De Commissie van Beheer der Gereformeerde kerk te Amsterdam bericht, dat de **jaartijdsche uittoting** heeft plaats gehad in de geldlening, groot f35.000 —, gesloten ten behoeve van den bouw der kerk aan de Bloemgracht en dat daarbij ter aflossing zijn aangegeven de nummers

15, 18, 58, 116 en 182, betaalbaar met bijvoeging van drie maanden rente, des Maandags vanaf 3 Februari 1902, des avonds van 8 tot 9 uur, Kerkstraat 109.

N. B. Van de vorige uittoting zijn nog niet ter aflossing aangeboden de nummers 42 en 283.

Amsterdam, 15 November 1901.

